

HET AANLEGGEN VAN EEN URINESTOMA
BEHANDELWIJZER (PALLIATIEVE BRICKER)

U wordt binnenkort opgenomen omdat er bij u een urinestoma wordt aangelegd. Dit is een kunstmatige uitgang voor de urine. Ook worden uw urineleiders omgeleid en geplaatst in een nieuw urineresevoir. Hiervoor wordt een stukje darm gebruikt. De blaas wordt niet verwijderd.

Het herstel van deze operatie kan meerdere weken duren. De opname in het ziekenhuis duurt ongeveer 7 dagen. De operatie wordt gedaan met de Da Vinci Robot. Dit is een operatierobot die de arts helpt. Tijdens de operatie maakt de arts een aantal kleine sneetjes in de buik en brengt daarna een kijkinstrument (laparoscoop) in.

Wat is een kijkoperatie?

Steeds meer operaties worden via een kijkoperatie uitgevoerd. Met de kijkoperatie wordt er geopereerd via meerdere kleine gaatjes. Via deze kleine sneetjes worden speciale hulpmiddelen naar binnen gebracht. Ook een kleine camera gaat via een sneetje naar binnen. Het camerabeeld is in de operatiekamer op verschillende schermen te zien en sterk vergroot, waardoor het operatiegebied van dichtbij te bekijken is.

Hulp van de Da Vinci Robot

De arts die u opereert zit met zijn hoofd en handen in een nauwe ruimte. Met zijn vingers kan hij via een computer de instrumenten in uw lichaam besturen. De arts maakt gebruik van een 3D beeld dat is vergroot. Zo kan de arts u heel precies opereren. Uw buik wordt met koolzuurgas (CO₂) opgeblazen. Zo krijgt u meer ruimte tussen verschillende organen. Het gas is onschadelijk. Sommige plekke zijn met hulp van de robot makkelijker te bereiken.

Voordelen van een kijkoperatie

- Met de Da Vinci Robot wordt de operatie met veel aandacht uitgevoerd.
- De arts heeft goed zicht en gebruikt goede instrumenten. Hierdoor kunnen belangrijke zenuwen en bloedvaten beter bespaard blijven.
- U heeft minder bloedverlies.

- U heeft vaak minder pijn.
- Het zorgt voor een kortere opnameduur.
- U heeft kleinere littekens en herstelt u sneller.
- U heeft minder kans op bijwerkingen, zoals wondinfectie, longontsteking en een zwakte van de buikwand.

Voor de operatie

De stomaverpleegkundige zal u helpen bij de verzorging van uw stoma. Ook zal de stomaverpleegkundige u leren omgaan met de veranderingen van de functies van uw lichaam. Tijdens uw opname in het ziekenhuis komt zij bij u langs. Een dag voor de operatie wordt er bepaald waar uw stoma zal worden aangelegd. De uroloog of de WIS consulent (wond-, infectie- en stomaverpleegkundige) zal samen met u deze plaats bepalen. Om te kijken of u de plaats van de stoma prettig vindt, wordt er als proef een stomazakje op de huid geplakt. Voor de verzorging is het belangrijk dat u de stoma goed kunt zien. Het is ook belangrijk dat u zo min mogelijk last heeft van de stoma.

De urologisch oncologieverpleegkundige zal u tijdens het hele proces helpen en informeren. U spreekt haar voor de operatie en ze komt bij u langs op de afdeling. Ook zal u haar spreken in de periode ná de ingreep en tijdens de controle op de polikliniek.

Voor de operatie zult u een afspraak hebben met een anesthesist. De anesthesist bespreekt met u de narcose, neemt de medicijnen met u door en vraagt eventueel extra onderzoek aan. Als de datum van uw operatie bekend is, wordt u gebeld en krijgt u een brief thuis gestuurd met informatie.

Voor de operatie wordt u opgenomen op de afdeling Traumatologie/Urologie op de 5^e verdieping. Op deze verpleegafdeling liggen patiënten met verschillende ziektes.

We adviseren u om voor de operatie een aantal dingen te regelen:

- Maak met familie en vrienden afspraken over bezoek. Tijdens het bezoeken mag u 2 personen tegelijk ontvangen.

- Bezoektijden van de afdeling Chirurgie/Urologie zijn van 15.30 tot 16.30 uur en van 18.30 tot 20.00 uur. In het weekend en op feestdagen is er een extra bezoekuur van 11.00 uur tot 12.00 uur.
- Zorg voor vervoer als u naar huis mag.
- Neem de medicijnen mee die u thuis gebruikt.
- Als u een dieet volgt, neem dan het voedingsvoorschrift mee.
- Laat sieraden, laptops, tablets, en geld thuis.

Er wordt op de verpleegafdelingen in Franciscus Gasthuis gemengd verpleegd. Dit houdt in dat mannen en vrouwen bij elkaar op de kamer kunnen liggen. Op de verpleegafdeling loopt een zaalarts rond aan wie u uw vragen kunt stellen. De zaalarts kijkt elke dag hoe het met u gaat en wanneer u naar huis mag.

Dag van opname

- U wordt meestal een dag voor uw operatie opgenomen in het ziekenhuis. U bent gestopt met eventuele medicijnen die uw bloed verdunnen, tenzij de anesthesist iets anders met u heeft afgesproken. Ook is met u besproken welke medicijnen u eventueel wel of niet moet innemen.
- Voor uw operatie krijgt u de medicijnen die u voorbereiden op de verdoving (premedicatie).
- Het is belangrijk dat u voor uw operatie nog even plast, zodat uw blaas leeg is.
- Ongeveer 3 kwartier voor uw operatie krijgt u een pilletje om rustig te worden.
- U krijgt operatiekleding aan en steunkousen om trombose te voorkomen.
- Omdat u onder algehele verdoving (narcose) wordt geopereerd, mag u geen sieraden, hoortoestel, bril, contactlenzen of gebitsprothese dragen.
- Een verpleegkundige rijdt u met uw bed naar de voorbereidingsruimte van de operatieafdeling.
- Hier wordt er bij u een infuus geplaatst waarmee u vocht en medicijnen krijgt.
- U krijgt een soort knijper op uw vinger om de hoeveelheid zuurstof in uw bloed te meten. Uw bloeddruk wordt gemeten en u krijgt elektroden op uw borst om tijdens de operatie uw hartritme te controleren.

Na uw operatie

- Na uw operatie wordt u wakker op de uitslaapkamer.
- Als u wakker bent, gaat u naar de verpleegafdeling.
- Op de afdeling controleert de verpleegkundige regelmatig uw bloeddruk, hartritme, wond en urineproductie.
- Soms is het noodzakelijk om u vlak na de operatie extra zuurstof te geven via een slangetje in uw neus.
- Na de operatie moeten uw darmen weer gaan werken. Om de maag leeg te houden wordt soms een slangetje ingebracht, dat via de neus naar de maag loopt. Afhankelijk van hoe goed uw darmen weer werken wordt bekeken of u al mag gaan eten of drinken.

Na uw operatie krijgt u een vooraf bepaalde hoeveelheid pijnstillers. Het kan zijn dat u toch pijn blijft houden. U kunt dit aangeven bij de verpleegkundige. Zij geeft u, in overleg met de arts, sterkere pijnstillers. Voor uw herstel is het belangrijk dat u goede pijnstilling heeft. Direct na uw operatie heeft u een infuus in uw arm of hand en een wonddrain in uw buik. De wonddrain is een slangetje dat vocht uit de wond afvoert.

Vanuit de stoma loopt de urine in een stomazakje. In de stoma zitten 2 kleine slangetjes. Deze komen vanuit de nieren en steken via de urineleiders en een stukje darm uit de stoma. De slangetjes helpen de urine goed weg te laten lopen. Na ongeveer 10 dagen worden de slangetjes verwijderd. Soms laten ze vanzelf los. De nieuwe verbinding is dan voldoende genezen.

Wanneer u weer naar huis mag hangt af van hoe snel u herstelt. Dit wordt in overleg met de arts bepaald. De verpleegkundige regelt dat thuiszorg u de eerste periode helpt bij het verzorgen van de stoma. De stomaverpleegkundige zorgt dat u thuis genoeg materialen heeft om de stoma te verzorgen.

U kunt naar huis als:

- U geen koorts heeft;
- De wondjes er goed uitzien;
- U zichzelf goed kunt verzorgen;
- U weer normaal eet;

- U normale ontlasting heeft;
- De ontslagpapieren in orde zijn;
- U weet wanneer en hoe u een arts of verpleegkundige moet waarschuwen.

Wat u thuis kunt verwachten

De eerste 6 weken na uw operatie moet u het rustig aan doen. U mag wel autorijden. U mag niet fietsen, zwaar tillen, sporten, baden of zwemmen. Na 6 weken kunt u deze activiteiten weer langzaam opbouwen. U kunt zich door de narcose van de operatie vaker moe voelen dan normaal. De ernst van de vermoeidheid verschilt per persoon. Voor thuis adviseren we u als het nodig is paracetamol 1000 mg in te nemen, maximaal 4 keer per dag.

Contact opnemen

Neem in ieder geval contact op met het ziekenhuis als:

- U buikpijn heeft die niet verdwijnt met de voorgeschreven pijnstillers of met 4 keer per dag 1000 mg paracetamol.
- U koorts heeft boven de 38,5 °C.
- U een stoma heeft en de urine loopt niet meer weg.

Mogelijke bijwerkingen en risico's

Bij elke ingreep kunnen problemen optreden. Ook bij een kijkoperatie kunt u, net zoals na een open operatie, bijwerkingen krijgen.

Mogelijke bijwerkingen en risico's zijn:

- Nabloeding.
- Infectie.
- Wondbreuk. Aan het einde van de operatie is de buikwand weer dichtgemaakt met hechtingen. Toch is de buikwand tijdens de eerste dagen na de operatie zwakker dan ervoor. U kunt een wondbreuk krijgen als u flink hoest. Zeker wanneer er een wondinfectie is. Als dat gebeurt, zal de wond opnieuw in narcose moeten worden gesloten.
- Vernauwing bij de aansluiting van de urineleider op de darm. Bij alle soorten urineafleiding worden de urineleiders vastgemaakt aan een stukje darm of reservoir. Door littekenweefsel kunnen ze aan elkaar vastgroeien. Dit

littekenweefsel kan soms samentrekken, waardoor de urineleider te nauw wordt. Bij de operatie wordt hier al rekening mee gehouden, maar soms gebeurt het toch. Dan is meestal een nieuwe operatie nodig om dit probleem op te lossen.

- Urinelekkage. Er is een kans dat er urine lekt op de plek waar de urineleiders vastzitten aan het stukje darm bij een urinestoma.

Geopereerd, en dan?

De ziekte kan veel emoties bij u losmaken. De operatie kan grote gevolgen hebben voor u en uw omgeving. Deze veranderingen kunnen invloed hebben op hoe u zich lichamelijk en mentaal voelt. U kunt altijd praten met de uroloog, de WIS consulent of de urologisch oncologieverpleegkundige over de problemen die u ervaart.

Na uw operatie blijft u onder controle bij een uroloog en de urologisch oncologieverpleegkundige.

Andere zorgverleners

Sommige mensen hebben, ondanks de steun van hun partner, kinderen, vrienden en zorgverleners, extra hulp nodig om door de moeilijke tijd te komen. Deze mensen kunnen meer ondersteuning krijgen. In ons ziekenhuis en daarbuiten zijn er zorgverleners, zoals maatschappelijk werkers, psychologen, geestelijke verzorgers en sociaal- of oncologieverpleegkundigen, die extra begeleiding kunnen geven. Uw huisarts kan advies geven over hulp buiten het ziekenhuis. In Nederland zijn er ook speciale organisaties, zoals inloophuizen en gespecialiseerde therapeuten die kunnen helpen.

Lotgenotencontact

De Boei

De Boei is een ontmoetingscentrum voor mensen met kanker en hun naasten, georganiseerd door de Stichting Inloophuis Rotterdam.

Weimansweg 70-72

3075 MP Rotterdam
www.inloophuisdeboei.nl

KWF Kankerbestrijding

Zet zich in voor een goede begeleiding van kankerpatiënten en hun naasten. Informatie hierover kunt u vinden op het internet.
www.kwfkankerbestrijding

De Vruchtenburg

Centrum voor ondersteuning van mensen met kanker en hun naasten. De Vruchtenburg ondersteunt en vult aan met haar aanbod naast de reguliere medische zorg.
Straatweg 171, 3054 AD Rotterdam www.devruchtenburg.nl

Helen Dowling instituut

Het instituut biedt begeleiding aan mensen met kanker en hun naasten om de emotionele gevolgen van het hebben van kanker te verwerken.

Prof. Bronkhorstlaan 20 3723 MB Bilthoven
Telefoonnummer: 030 252 4022 www.hdi.nl

Stichting OOK (Optimale Ondersteuning bij Kanker) helpt u om beter om te gaan met de impact van kanker op uzelf en uw omgeving. Zij bieden informatie over de gevolgen van kanker, persoonlijk advies, ondersteuning en informatiebijeenkomsten. Online, in het ziekenhuis of in één van de centra. Zo ontvangt u ondersteuning die bij u past. Ook als u niet degene met kanker bent, maar een naaste.

www.stichting-ook.nl

De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties (NFK) www.kankerenwerk.nl Bij 'werknemer' vindt u een overzicht van relevante informatie met bijbehorende websites.

Voedingenkankerinfo.nl is een programma van het [Wereld Kanker Onderzoek Fonds](#). Op deze website worden vragen beantwoord over voeding en de preventie van kanker, voeding rondom de behandeling van kanker en voeding ná de behandeling van kanker. www.voedingenkankerinfo.nl

Uitleg en begeleiding voor (klein)kinderen

Praten met een (klein)kind lijkt eenvoudig, maar hoe vertelt u dat u prostaatkanker heeft? Hoe legt u uit wat er aan de hand is? En moet u het wel vertellen? Kinderen voelen vaak snel aan dat er iets mis is, hoe jong ze ook zijn. Als ouders verdrietig zijn of een moeder fluisterend aan de telefoon zit, merken kinderen dat er iets geheimzinnigs gebeurt waar ze niet bij worden betrokken. Als kinderen maar een deel van het verhaal horen, kunnen ze bang worden en dingen gaan bedenken die niet kloppen.

Als kinderen weten wat er aan de hand is, reageren ze vaak zoals u zou verwachten: ze zijn verdrietig, bang of boos, en soms voelen ze zich schuldig. Door open en eerlijk met uw (klein)kind te praten over uw ziekte en wat het betekent, krijgt iedereen de kans om gevoelens te delen. Dit helpt om oplossingen te vinden en maakt de band tussen u en uw (klein)kind sterker.

Belangrijke tips

- Zoek een rustig moment om met uw (klein)kind te praten.
- Moedig het (klein)kind aan om vragen te stellen.
- Vertel niet alles in 1 keer.
- Wees eerlijk als u niet alle antwoorden heeft.
- Uw (klein)kind mag uw verdriet best zien, verberg uw verdriet niet.
- Let erop als uw (klein) kind zich anders gedraagt.
- Vertel de school wat er aan de hand is, zodat de leerkracht uw (klein)kind beter kan begrijpen en helpen.

Als u hierover meer informatie wilt ontvangen, neem dan contact op met de urologisch oncologieverpleegkundige.

Stichting Verdriet Door Je Hoofd heeft als doel het informeren en ondersteunen van kinderen die geconfronteerd worden met kanker bij hun ouders of andere naasten. Meer informatie vindt u via de website www.kankerspoken.nl.

Vragen of een afspraak maken

Het kan zijn dat u na het lezen van deze folder nog vragen heeft. Om een afspraak of een telefonische afspraak hiervoor in te plannen kunt u gebruik maken van de BeterDichtbij app, van maandag tot vrijdag. Wij reageren binnen 3 dagen.

Bent u op zoek naar informatie over uw persoonlijke gegevens of afspraak? Bekijk dan eerst uw patiëntenportaal via www.mijnfranciscus.nl.

Heeft u een spoedvraag? Dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Urologie 010 – 461 6168 (Franciscus Gasthuis) of 010 – 893 1521 (Franciscus Vlietland).

Franciscus Gasthuis

- Lucrezia Bani
- Jessica Blaak
- Sally Wildeman

Franciscus Vlietland

- Jolanda van Dijk